

מגילה ב. (תחילת המסכת) עד ב: (7 שורות מלמטה)

ביאורים

"אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו א"כ גדול ממנו בחכמה ובמנין": אין בית דין מאוחר יכול לבטל גזירות, תקנות או מנהגים של בית דין שקדם לו, אלא אם כן גדול הוא ממנו בחכמה ובמנין.
 מה פירוש 'בחכמה'? - הרמב"ם (פיהמ"ש עדיות א,ה): ראש בית הדין השני גדול בחכמה מקודמו.
 הרדב"ז (שו"ת, סי' אלף ת"צ): חכמתו של בית הדין בכללותו צריכה להיות יתרה על חכמת בית הדין הראשון.
 מה פירוש 'במנין'? - הרמב"ם (ממרים ב,ב): מספר חכמי הדור שהסכימו וקיבלו את מה שאמרו בית הדין.
 הראב"ד (בפירושו לעדיות): הכוונה היא שגדול במנין השנים.
 הרב ראובן מרגליות (יסוד המשנה ועריכתה עמ' מד-מז): כמות רוב חכמי בית-הדין האחרון שהכריעו בעניין זה (לעומת המיעוט שהתנגד) גדולה מהרוב שבו הוכרע הדבר בבית-הדין הקודם.

כולם מודים שבשושן (למרות שלא היתה מוקפת בימות יהושע) קוראים בט"ו (כיוון שבה נחו בט"ו).

לפי מה נקבע האם העיר מוקפת?

המשנה: לפי זמן יהושע [ג"ש פרזי' פרזי']

ריב"ק: לפי זמן אחשוורוש [כמו שושן שמוקפת חומה בימות אחשוורוש וקוראת בט"ו].

המשנה

זמן קריאת המגילה

ערים המוקפות חומה: ב-ט"ו אדר (וכשחל בשבת מקדימים לשישי).

כפרים ועיירות גדולות: ב-י"ד אדר. (וכשחל בשבת מקדימים לחמישי).

הכפרים רשאים להקדים ליום הכניסה (שני/חמישי).

המשנה היא כר"ע - אך חכמים סוברים:

ר' יוחנן (1): תמיד - כפריים קוראים רק ב-י"ד. (דעה זו נדחתה)

ר' יוחנן (2): לאחר החורבן - כפריים קוראים רק ב-י"ד (כדי לא לגרום טעות בחישוב הימים עד פסח).

המקור לזמני פורים

המקור לקריאת מגילה ב - י"א וי"ב

ר' יוחנן: "לפקייט את ימי הפורים האלה בלזמניהם".
 ר' שמואל בר נחמני: "כימיא אער נחו בהם היהודים".

תגובת רשב"נ: לא משתמע לדרוש את זה שנאמר "זמניהם" במקום "זמן/זמנם".

תגובת ר' יוחנן: כוונת הכתוב "כימים" היא ציווי לדורות.

המקור לקריאת מגילה ב - י"ג

בו היה עיקר הנס (שנהלו בכל המקומות למלחמה).

המקור לכך שהפרזים עושים פורים בי"ד

"היהודים הפרכים ... צושיט את יום ארבעה עשר לחדש אדר אמה ומתה ויום טוב ושלחנות...".

המקור לקריאת המגילה של הפרזים בי"ד ושל המוקפים בט"ו:

"והימיא האלה לזכריא ונצטי" - הוקש זמן קריאת המגילה לזמן עשיית הפורים.

המקור לכך שהמוקפים עושים פורים בט"ו

"להיות צושיט את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו", ומ"לזמניהם" למדנו ש: זמני המוקפים שונים מהפרזים, ולכן זמנם בט"ו וכדין שושן, ולכן לא ב-י"ג].

מניין שלא קוראים אחרי ט"ו?

"ולא יצאור".